

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy óra	1	Egy óra	1
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többes megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Szobrot Kossuthnak.

Egész bátran ellehet mondani, hogy ha a jelen országos állapotok még sokáig így maradnak, amint vannak — vagyis, ha a magyar társadalom továbbra is oly tétlenül néz mindent, akkor nem messze van az az idő, amikor Európa hatalmai súly egyenében a magyar fajnak a legcsekélyebb súlya sem lesz.

És ha ez megtörténik, akkor is csak a magyarság az oka, mert maga mond le minden jogáról, amint azt magyar hazánkfia mondta.

Hiszen a félvilágot meghódító régi magyar fajnak még az árnyéka sincs meg. Anyira asszimilálódott, elcsenevészedett, hogy csak a közeljövő kérdése az, hogy teljesen elnémissák azt a nagyon kicsinyke fűzfásipot, melylyel a magyarság Európa koncertjébe bele játszhatott, ha egyáltalán hangot adhatott a kis fűzfásip? . . .

Mi, kik magyar társadalomnak valljuk magunkat, bárhogyan is nagy-képűsködünk a magyar nemzeti sovínizmussal, amelyet nap-nap után kegyetlenül arculcsapunk azzal az óriási paradoxonnal: hogy megtagadjuk önmagunkat, amikor a nemzet óriásának Kossuth Lajosnak már félszázad

óta elmulasztunk szobrot emelni a székesfővárosban.

És még azt mondjuk, hogy szabadok vagyunk! Dehogy! a légsötétebb megbélyegző, kicsinyes gyávaság, önmeztagadás járma, rabláncza alatt nyögünk. Társadalmunk és nemzeti aspirációink nagyjai és vezetői pedig csak a husosfazék mellett tudnak ólalkodni és egymásra agyarkodni: hogy az egyiknek valahogyan több ne jusson, mint a másiknak.

Szomorú igazságok ezek, mit elvitatni, letagadni nem lehet.

Hiszen akinek tehetsége volna önzetlenül küzdeni a nemzeti ideálokért, annak idő előtt nyakát törik, lehetlenné teszik azok a hamis nagyistenek és paralitikus szellemóriások, kiknek csak a saját zsebükre van gondjuk és arra, hogy holmi kapaszkodó kicsinyke nagyságokkal, egy kis protekcióért és egy kis aprópénzért a világra szóló sajtó szárnyain az egekig emeltessék magukat.

Igy nyiltan ki merem mondani, hogy a mai társadalom — sárban van! . . . Es egy újabb, mindeneket felforgató vulkanikus erőre, korra van szükség, hogy ez mind megváltozhassék. Hogy az önző én helyébe a ma-

gyar faj összesége, milliói együtt küzdenek a nemzeti ideálokért. Nem pedig, hogy egyesek, a köz terhén elősködve parazíták módjára, még hatalmi polczra is jussanak.

Már néhány évtizede annak, hogy nemzetünk óriásának Kossuth Lajosnak szobrot, akár emelni a magyar nemzet. És erre a célra, kamatostul már közel egy millió korona készpénz van, és Kossuth szobor még ma sincs.

Hát ez aztán olyan arczátlan merénylet a magyar nemzeti jog, történelem és igazság ellen: hogy az szavakban ki nem fejezhető. Az pedig már hallatlanul megbotránkozható önkényesség, hogy a magyar nemzet adományát, a krajczárokból összegyűjtött milliót más célra akarják elkölteni, nem pedig arra, amire azt a nemzet szánta.

És az pedig óriási szégyen, hogy Magyarország szívében, ahol nemzeti életünk szerves ereje lüktet a székes fővárosban, nem tiltakoznak, nem lázadnak fel az ilyen önkényesség ellen.

Ime, most is bebizonyosodott, hogy a nemzeti igaz sovínizmus csakis a számba nem vett köznépnél nyilvánul meg olykor-olykor. Ilyen ritka eset történt meg a napokban Aradon.

A férfi szive.

Írta: **Molnár Ferencz.**

A vonat megállt, s hogy az állomást megláttam a téli estén, önkéntelenül is a német és angol illusztrált lapok karácsonyi képei jutottak eszembe. A völgyben végig csupa apró ház, kicsiny, világos ablakok, s köröskörül mindenütt hó. Hó a házak tetején, hó körülöttem, előttem, mögöttem. A vonat már messze vágatott, mire a kis álomási épületen áthaladtam, s kezet szeritottam a doktorral, aki bricskán jött ki elimbem.

A kocsis leugrott a bakról s egy nagy, mondhatnám: két személyre való bundát kerített a vállamra, a télikabátom fölé. Általában sem a doktor, sem a kocsis nem látszott embernek, akkora bunda volt mind a kettőn; prémes gallérjuk fülíg felhajtva, sapkájuk fülíg huzva. Mintha nagy, bubos kemenczék lettek volna, amint lassu czamogással igyekeztek felém. Hála a bundának, én is csakhamar ilyen kemenczévé változtam, s fölmásztam a kocsisra, a doktor mellé. A kocsis neki fohászzkodott, elindultunk.

— Mennyi ut hazáig? — kérdeztem.

A prémekek közül fojtott basszus felel:

— Másfél óra.

És mentünk a falu felé. Vagy egy fél óráig egyikünk se beszélt. Akkor megszólalt a doktor, de csak azért, mert a bricska felszaladt egy kupacra.

— Dávid, mondta szigorúan a kocsisnak, leugrál a bakról.

Erre megint csönd lett a bricska tovább koczogott az országuton és én csöndesen belenevettem a nagy prémgallérba. Alig öt perc múlva megint kupacra szaladt a kocsi. A doktor teli tudóból ordított a kocsisra:

— Dávid!

A lovak megjedtek s most ugy röpültek, mint a szélvész. Ez, ugylátszik, jobb kedvre hangolta a doktort, mert beszédes lett.

— Mi az ujság Pesten? — kérdezte.

— Semmi.

— Hát a kormány mit csinál?

— Semmit.

Ujabb szünet.

— Hát a Blaháné? Játszik-e még?

— Játszik.

Ezzel astán ki is volt elégitve a kiváncsisága. Egyideig hallgatott, aztán elkezdett beszélni arról, a miről eddig nem akart, vagy nem tudott.

— Be van rendezve a szobád —

mondta — minden van benne, ami kell. Tanulhatsz, amennyit akarsz. Az ágyad mellett van a csengő, ha kell valami. Ugy lakol, mint egy király.

És ha megint nagyon elfog a szerelem, bejössz hozzám és én majd kiverem a fejedből. Mejlátod, mire hazamégy ügyvédit tenni, nevetni fogsz az egészen. Ember lesz belőled és nem gondolsz többé arra a leányra. Ugy-e így lesz?

Csöndesen mondtam:

— Nem.

— No hiszen — mondta atyáskodó gorombasággal, akkor le is ütöm a derekad. Nálam jó iskolába kerülsz!

Mentünk, mentünk. Én hallgattam. Meglőköt:

— Ne busulj, fiu. Ugy-e most is rá gondolsz?

Nem feleltem, de éreztem, hogy könyfut a szemembe. Hát persze, persze, hogy rá gondoltam!

— Majd bemutatlak egy pár csinos lánynak. Meg aztán itt is vannak fess asszonyok. Majd meglátod . . .

A szerelmes gyerek makacsságával mondtam:

— Nem kell! Senkise kell! Csak az az egy kell nekem, Sándor bácsi, senki más.

Az aradi Kossuth-asztaltársaság ez a kis csoport, tiltakozni mer az ellen, hogy a magyar nemzet pénzén ne mauzoleumot, hanem Kossuth szobrot emeljen a székes főváros. Sokan hangoztatják: vajjon iesz-e elég ereje a kis társaságnak, kitartva küzden a szent kötelességért, melyet már majd nem az egész nemzet elfelejtett? És az én meggyőződésem az, hogy igenis lesz ereje az aradi Kossuth-asztaltársaságnak elérni azt, amit célul kitűzött, mert a világtörténelem is azt bizonyítja, hogy a szent igaz ügyek mindig utat tudnak törni maguknak mindeneken keresztül, bárha a vér és emberáldozatok árán is.

Rákóczi Ferencz a jezsuitákról.

Taktika.

Ehez járul, hogy Isten s az egyház ügyeit saját társaságuk céljaival azonosítva, a gyöngye lelküismeretüket gyalazatos gazdaságukkal remegő tiszteletben tartani, alap-törvényeik elsejének tartják. Minél fogva az élesebb látásukat s a közügyek hívebb szolgálait a sutto-gastól is elrejtették; mint Istenről s a hitről megfélekedeztetj gonoszokat, nyilvános gyűlölet tárgyává teszik; eretneknek s rágalmozókak nyilvánítják s engesztelhetetlen gyűlöletük és személyes bosszujuk által vezéreltetve, titokban végső romlásukra törekedni ne áttaljanak. Partifogókat ellenben, főleg a tertiarusokat a csillagok fölé emelik, míg ellensegeiket a barátrumba vetve, ők maguk, főleg az ifjab-

bak meg vannak róla győződve, hogy egyedül nekik van megengedve, Isten ítéletét a mélységből mint egy zsákból s a köpenyeg alól szabadon bocsátani, az isteni praedestinatiót (hogy barbár szölásmóddal éljünk) charta bianczakon, kényük kedvük szerint osztogatni s a kegyelemmel s mennyei áldásokkal kereskedni. Innen az a nagy dühösség, melylyel a semlegességet kárhoztatva s bárkiben is gyalázva, mindenkitől azt követelik, hogyha nem vetnek, hát velük arassanak, s az embereket a közönyösök kizárasával barátjuknak vagy ellenségüknek tekintik. Első esetben, ha az illető kedvező szerencsének örvend, ezt tanácsaiknak s imáik által kieszközölt isteni áldásnak tulajdonítják; balsorsa esetében pedig Isten szeretetere hivatkoznak, ki fiait szeretetből sújtja, s itt e földön csapásokkal látogatja azokat, kiket, mint a társaság védőit, az örök üdvösség elnyerésére melatott, Akit pedig elenségüknek tartanak, arról, ha ügyei jól mennek, elcsavart dilemnával az állítják, hogy Isten ez életben azért részelteti a boldogságban, hogy a másvilágon annál keményebben büntesse; s ha bajokkal küzd, azt úgy tekintik, mint kezszelfogható atkot, melylyel az egek a társaság iránti rosszindulatot megboszulják. Eképpeni hajózásukban minden szelet hasznukra akarnak fordítani, s a bárkák fonalából is készek vitorlat készíteni, hogy az óhajtott kikötőt elérjék; a világiak közül némelyeknek hiszékenységét felhasználva, másoknak saját bajokra irán zott figyelmét kijátva s elkerülve, másokat arra kényszerítve, hogy meggyőződésüket eltitkolják, másokat végre annyira megnyerve maguknak, hogy Isten dicsőségére önként törekednek velük lépezt tartani Eképp oly hatalomra jutnak közöttük, hogy mindent szabadon cselekedhetnek, akarataikat minden megdondolást mellőzve, több megalkodottsággal s döllyfel, mint okossággal s eszszérűséggel vihetik keresztül, a bölesekkel ellen önhittségükben gya-

lázásokat szórhatnak, hasonlóan a kutyaéhoz, mely a holdat is megugatja, s gyűlöletük tárgyait szabadon kigunyolhatják.

A javíthatatlanok.

S ne hitessétek magatokat a hiu reménnyel, hogy ez emberek talán magát vagy nyilvános intések által önmérsékletre s jobb nézetekre volnának bírhatók, midőn oly nagy bennük az elbizakodás és önszeretet; midőn oly sokat tartanak magukról, hogy az albölelelet mámorával etelve s magával a kevelységgel, mint az angyalok tulajdonságával küskélkedve, magukat minden tökéletesség felé helyezik, csalhatatlannak tartják, s úgy vélekednek, hogy ők cenzurát csak gyakorolni, de nem tűrni vannak hivatva. Nem ismernek nagyobb vakmerőséget, mintha tetteiket vizsgáltuk, melyeket csakis bámulattal s tisztelő hódolattal volna szabad illetnünk. Nekünk kötelességünk vetkeinket előttük meggyónni; dr az övéiket kikutatni vakmerőség: a mi tetteink helyességét mérlegelni az ő hivatásuk, de az övéik helyességéről kételkedni: részünkről szétségtörés volna, mert ha vetkesek volnának is, valamely rejtett tulajdonság folytán a vetkük erénynyé változik, vagy legalább, hogy azzá fogna változni, azt hinni sokkal üdvösebb reánk nézve, mint őket bünösöknek tartani. S éppen ebben áll e társaságnak nemcsak a test, de a lelküimeret fellett is uralkodó hihetetlen zsarnoksága, melyel a legkorlátlanabb monarchiát is felülmulják s mely annyira gyűlöletes és türhetetlen, hogy valóban kétségbe, vajjon az ausztria haz igájának, vagy a jezsuitaknak lerázására kell-e nagyobb erőfeszítéssel törekednünk.

(Folyt. köv.)

— Ön te majom — szölt megvető hangon. — Ugy kimegy a fejedből, mintha ott se lett volna! Voltam én is szerelmes, tudom én is, hogy meggy az ilyesmi

És elkezdett beszélni a szerelméről, a miről otthon sokat hallottam. Nagyon kedves, nagyon szép lánynak volt szerelmes, de nem vette el. Mindig számító ember volt, s azt mondják, azért nem kellett neki a leány, mert szegény volt. És jól csinálta a dolgot, Amikor észrevette, hogy „na most elvesszem, ha tovább is itt maradok” — felült a vonatra és Pestre jött. Itt aztán elcsavarta a fejet egy asszony, eszeágában se volt többé elvenni a lányt. Mire hazautazott, a kisasszonyt már elvitte Kolozsvarra egy mérnök, aki egyebként nagyon jól járt vele.

— A mi szívünk, — mondta beszéd-közben — nagyon arrogáns jószág. Ennekem már régi véleményem, hogy férfi ne hallgasson a szívére, mert a szíve nem érdemli meg. Az igazi szív a menyasszonyok szíve. Az előtt respektusom van. Az ő szívük komoly intézmény a miénk csak amolyan svindii. Rosszul sikerült utáztat, amelyből éppen a lényeg hiányzik. Teszem azt . . .

És elmondta a következő esetet:

— Már vagy három hónapja voltam Pesten és bizony nagyon keveset gondoltam haza. Az az asszony végleg levett a lábamról, valósággal a bolondja voltam. Éjjel-nappal vele foglalkoztam, hol kétségbe estem, hol új reményre kaptam, aszerint, hogy mint bánt velem. Egyszer öngyilkos-

akartam lenni, másszor meg erőmőmben az összes pénzemet elosztogattam a koldusok között.

Pontosan emlékszem, egy februári napon volt, hogy végre minden reménységem a legnagyobb mértékben teljesült. Előző estén azonban nagyon rossz hangulatban váltam el tőle. Nem is szölt hozzám, öszszeszidott, de már láttam a szemén, a szája reszketésén, éreztem a keze fogásán, hogy nem bírja sokáig. Hazamentem, mondóm, s otthon levelet találtam. Innen írta egy barátom, aki nagy szíveséget velt tenni azzal, hogy a kis lányról mindig megirt pontosan mindent. Elbontom a levelet s olvasom, hogy bal volt nálunk otthon. Egyszerre megcsapott az otthoni hangulat, hogy az ismerős neveket olvasom. Érdekelt a levél, jól esett a sok apró értesülés és egy kis banatos vagy bujkált a szívémben, mikor felvonult előttem az egész otthon. A levél végére ilyesformát írt a barátom: „Különbet, pedig ne nagyon busulj, *** kisasszony se emészti magát tulságosan utánad, tegnap is az aljegyzővel tanczolta végig az egész bált.” — Ez bántott. Érted, mit mondok? Szerelmes, fülíg szerelmes voltam egy asszonyba, akinek minden szava le tudott sújtani, minden mosolygása a legboldogabb emberré tudott tenni, elfoglalta az egész lelkemet és testemet, minden gondolatomat, minden érzésemet, és egy nagy nap előestéjén husz órával a szerelmes tusa, a nagy nászünnep előtt bántott az, hogy valahol messze egy kisasszony az egész bált az aljegyzővel tanczolta végig. Mit szölsz ehhez?

Vallat vontam, Hogy mondjak valamit ezt mondtam: — Érdekes.

— De ez még semmi! folytatta. — Haragos voltam rá! Átkozni kezdtem az emléket, utálat fogott el iránta, aki most más iránt érdeklődik, holott délutánokon át csökolózott, ölekezett, esküdözött velem! Harag és düh fogott el, igen. Goromba levelet akartam írni neki, piszkálta a lelkemet a düh és a féltékenység. Nem fért a fejembe, hogy micsoda módon volt képes lyet tenni! Elkedvetlenített, elszomorított a dolog. Többet mondok! fájt a szívem! Husz órával azelőtt, hogy az asszony eljött a lakásomra és két nap, két éjszaka el sem mozdult onnan . . . Hát ér valamit a mi szívünk?

Öszintén megvallva, azon a fagyos téli estén nem nagyon érdekelt, mit mesélt. Mélységesen szomorú voltam, szerelmes voltam. Duruzsolhatott mellettem a nagy bunda alól. Egészen más dolgokra gondoltam, s néha elkiseredtem ellene és a fajtája ellen: a jó dohányszagú bácsik ellen, akiknél virtus az, hogy kiverik valakinek a fejétől a lányt vagy az asszonyt. Ugy rémlett néha előttem, mintha ez a kövér doktor nagy doronggal akarna agyonverni egy iczipiczi kis kék virágot, ami a szívémben nyílt.

De most, hogy már sok esztendő szállt el fölöttem, hogy már rég letettem az ügyvédit és még régebben elfelejttem a lányt, öszülő fejjel eszembe jut a történetje. Édes doktor bácsi, aki már eltávoztál erről a földről, ezen a nyirkos decemberi estén igazat adok neked. A mi szívünk nem ér semmit. A komoly szív az asszonyoké és talán ezért is szeretjük őket olyan nagyon.

Rákosi Viktor a királynál.

Saját tudósítónktól.

Tudvalevő, hogy az udvari bállokra a király nemcsak kormányparti, hanem ellenzéki képviselőket is megszokott hívni. Multkor Barabás Bélát, a függetlenségi párt alelnökét, tegnap pedig Rákosi Viktort, a hajdunánási kerület hírneves képviselőjét látta vendégül a magyar király az asztalánál. Az udvari ebédre udvari szárny és hadsegédeken kívül csak harmincz ember volt hivatalos: főpapok, kamarások, valóságos belső titkos tanácsosok, főrendiházi tagok és négy képviselő. Az ebéd pont este hat órakor kezdődött és 45 perc alatt véget ért. Ekkor a társaság a szomszéd fehér terembe vonult, hol szivarra gyújtottak. A király itt öt negyedóra hosszat beszélgetett vendégeivel. Igen jó kedvű volt s több ízben hangosan nevetett. Csak egy ízben vonult át arcán bizonyos mélabuskifejezés, mikor Czorda Bódog nyugalmazott kuriai másodelnöknek azt mondta:

— Bizony magam is szeretnék már nyugalmomba vonulni!

Én azonban most arról akarok önöknek írni, a miket a király Hajdunánási képviselőjével, Rákosi Viktorral beszélgetett.

Sorban állottak az urak s a király végigjárta soraikat, mindegyikhez pár szót intézve. Az alatt, míg valakivel beszélt, a többiek öt lépésre visszahúzódtak. Mikor Rákosi Viktorhoz ért, így szólott hozzá:

— Ön régi vagy új képviselő?

— Először vagyok tagja a képviselőháznak, felség.

— És melyik kerületet képviseli?

— A Bocskay-hajduk ivadékait képviselem felség, a h. - nánási kerületet.

— Hajdunánási! — ismételte a király, mint a ki már bizonyára hallotta ezt a nevet.

— Igen felség — felelte Rákosi Viktor — s büszkén mondhatom, hogy most onnan kerülnek ki felséged legszebb és legvitézebb katonái.

A király látható meglepéssel fogadta e kijelentést, majd áttért a képviselőházi vitára.

— Sok dolguk van a képviselőházban?

— Igen felség, még a költségvetést sem végeztük el.

A király elmosolyodott.

— Ugy látszik, az új képviselők jól ki akarják beszélni magukat.

— Felsőes uram, ez csak a főpróba. Az előadás csak később jön.

— Igen, igen, — felelt a király elgondolkozva — még nagyon fontos kérdések vannak hátra. — De ön nem a kerületében lakik?

— Nem felség. A szívem ott van, de én Budapesten lakom.

A király könnyed fejbólintással jelezte, hogy a kihallgatás véget ért és Rákosi Viktor mélyen meghajtotta magát a távozó király előtt.

A virágmédium titka.

Szenzációs leleplezés Berlinben.

A porosz fővárosnak megint botránya van. Rothe Anna nevű spiritizista médiumot álcáztak le, a kit közönségesen virágmédiumnak neveztek mindenfelé. Ez a lealczázási aktus mindenfelé óriási feltűnést kelt egész Németországban, sőt Németország határain kívül is mindenfelé, a hol spiritizisták vannak. De érdekes olyanok előtt is, a kik hajlanak a spiritizmus felé s hisznek a spiritizistákban. A dolog részletei és fejleményei a következők.

Rothe Annát hétfőn délben helyezték vizsgálati fogságba. Ferjét szintén letartóztatták, de csakhamar szabadlábra helyezték, mert nem volt bizonyíték ellene, hogy feleségének csalási manipulációit támogatta és elősegítette. A rendőrség régóta figyelemmel kísérte a csaló asszony „üléseit”. Már karácsonkor voltak a seance okon egyes rendőrök jelen, hogy kellő pillanatban közbelépjenek. De mind nehezebbé vált az ülésekre bejutni, mert az impresszárió csak olyanokat bocsátott be, a kiket előzetesen ismer. Csak véletlen volt, hogy Kracht és Leohardt rendőrbiztosokat bebocsátottak az előadásra.

Tizennégy ember volt jelen. Rothe asszony csakhamar imádkozni kezdett egy ima könyvből. Azután mindenféle hókusz-pókusz közepette megkezdődött a „szellemek járása”. Amikor körülbelül háromnegyed óra után Rothe asszony egy urnak egy szellemektől kapott virágot adott át, Kracht rendőrbiztos megfogta a médium kezét s mindaddig szorította, míg Leohardt a másik oldalról meg nem fogta. Az első pillanatban néhány jelenvolt nő protestált a beavatkozás ellen. A mikor Rothe asszony vonakodott megmagyarázni manipulációit, a mellékszobába vezették s a már odaérkezett rendőri közegek, a jelenvoltak neveit följegyezték.

Most meg kellett vizsgálni a médiumot. De ellenszegült s egy női ügynököt ököllal arcul vert. Rövid ideig tartó birkozás következett, a minek a rendőrbiztosok vétettek véget. A mikor Rothe asszony kezét megkötötték, a női ügynök virágkíneseit elvette tőle, a melyeket alsószoknyájának egyik zsebében tartogatott. Innen könnyen kivéhető és a levegőbe röpítette.

A lefoglalt alsószoknyájában még 150 virág volt, a melyet az előadás előtt gondosan preparált. Öt márká volt a belépti díj s a díjat előre kellett lefizetni. Néha a belépti díj nagyságát a látogatók bőkezűségére bízták. Eddigelé semmit sem vallott be a médium. Rothe asszony 52 éves, férjes nő, három gyermek anyja, egyik hajdun leánya szintén spiritizista médium.

A rendőrség előtt Rothe asszony ismételten a szellemekhez fordult, de azok cserben hagyták. Impresszáriója Jentsch, a ki szintén rendőri őrizet alatt van, ugyanazt teszi. Mindig egy kék üveggolyót forgatott, de a szellemek csak nem jelentkeztek, hogy megszabadítsák. A rendőrség által lefoglalt névlajstromokban igen érdekes nevek vannak. Kiderült, hogy a legmagasabb arisztokrácia tagjai is résztvettek volt előző ssesnce-okon. A pör igen érdekesnek és mulatságosnak ígérkezik. Most még a spiritizista hívők egyelőre csak szégyenkeznek.

NAPI HIREK.

Irenke-dalok.

I.

Puha fehér selyem ágyon
Itt pihen a legszebb álom.
Ablakába fehér jaczint
Csillagsugár vele jár szik.

Fiuk, fiuk álljatok meg,
A kapuba várjatok meg,
Legalább az ablak alatt
Hadd sirjam ki bánatomat.

II.

Zugó erdőnek, dalos madárnak
A falevelnek, nyíló virágoak
A kösziklának nagy renetegbe
Hogy fölérezen meglagyott lelke
Oh ugy szeretném elmondani
A világnak, az embereknek
Hogy en olyan nagyon szeretlek.

III.

Csalódni hamar megtanultam
A napjaimat vihar zugta át,
Oh annyiszor fenéig ittam
A szenvedések méreg poharát.

Setéthaju, fehérruhás leány
Szerelemre taníts meg engem,
S én a keserves multak szenvedésit
Oh mindet, mindet elfelejtem...

Kató József.

Az osztrák magyar bank új palotája.

Az osztrák magyar bank debreczeni fiókjának Arany Janos-utcai palotáján lázasan dolgoznak a munkás kezek, úgy hogy a hatalmas, épület augusztás elsejére — a belső berendezéssel együtt elkészül. A bank főkormányzósága úgy intézkedett, hogy a debreczeni fiók intézet házat nagy ünnepségek keretében avatja fel. Erre eljön Béasból a bank kormányzója volt osztrák miniszter Bilinszky lovag is, a ki különben egyszer már volt Debreczenben. Az ünnepségek programját később fogják megállapítani, de annyi már ma is bizonyos hogy annak minden része fényes és nagy aranyu lesz. Itt említtük meg, hogy a bank egyik felügyelője Elischer a napokban hivatalos ügyek elintézése végett Debreczenbe jön.

A kurucszestély.

A kurucszestély iránt csakugyan olyan élénk érdeklődés van városzerte, a mint előrelátható is volt már akkor, mikor először emlékeztünk meg a főiskola Irodalmi Társulat eredeti, érdekes és mindenek felett hazafias eszméjéről. Különösen nagy örömet az a hír szerzett közönségünknek, hogy Rákosi Viktor orsz. gyűlési képviselő, a magyar közjogi ellenzék egyik legtehetségesebb és legagilisabb tagja, a ki egyszersmind legnemzetibb belletristánk, lejön és felolvasást tart. Rákosi nemesak arról ösmeretes, hogy kitűnően forgatja a tollat s egyaránt kiválik a komoly és a vig nemben, hanem kevesebben tudják róla, hogy ő az ország legjobb felolvasója. A Szabolcska Mihály lesz a másik vendége a kurucszestének. — Őt is jól ismeri nemesak Debreczen, de az egész ország. A műsor különben a Rákóczi-kesergőjével kezdődik, ezután Milotay István, a társulat elnöke fog megnyitó be-

szédet tartani. Dóczy Ilonka szavalja el Lévaynak egy megható költeményét. Komlóssy Emma kuruczéneket fog dalolni. Szilágyi Imre hegedűjátéka és Baja Mihály szavalata egészíti ki a műsort. Az ülőhelyek ára az első két sorban 2, a többiben 1 korona. Páholyjegyet Milotay Istvánnál a kollegiumban, egyéb jegyeket Szent Királyi Sivadár, Bekés Lajos és Gyürky Sándor üzletében lehet kapni. Megemlítjük még hogy a tiszta jövedelem fele az irodalmi társulat pénztárába folyik. A másik felét Mikes Kelemennek Zagonban felállítandó szobrára szánta a Társulat.

Az új kir. ügyész esküje.

Dr. Gaánfi János a kir. ő felsége által ujonnan kinevezett debreczeni kir. ügyész tegnap délelőtt tette le az esküt a királyi törvényszék teljes ülésében, dr. Szücs Miklós trvszégi elnök kezeibe. Az eskü letetele után dr. Szücs Miklós az ujonnan kinevezett kir. ügyészt a maga s az egész törvényszék nevében szívesen üdvözölte és a töle megszokott emelkedett gondolkodásra való szép beszédben kívánt neki igaz szívvel szerencsét neemes, de nehéz pályájához. Dr. Gaánfi János benső meghatottsággal felelt az elnök szavaira, kiemelve azt, hogy hivatása teljesítéséhez csak a törvényes igazságot fogja keresni és követni, hogy egyik legfőbb céljának azt fogja tartani, hogy a kir. törvényszéknek iránta most tanúsított bizodalmat és nagyrabecsülést a jövőben kiérdemelje és megtartsa. Az eskületételnél a bíróság és ügyész tagjain kívül még dr. Izsó János trvszégi orvos, dr. Kardos Samu, dr. Saray Bertalan ügyvedek is jelen voltak.

A közg. tan olyam márcz. 15-iki ünnepélye.

A debreczeni községi közigazgatási tanfolyam Hallgatók által 1902. év márczius 15-én d. u. 4 órakor a kereskedelmi akad. dísztermében Emlék ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora következő: 1. Hymnus, éneki a dalárda. 2. Megnyitó beszéd, tartja dr. Barta Béla ur. 3. Nemzeti dal, Petőfi Sandortól szavalja Tóts János. 4. Koszuth dala, ének-quartet, éneki Stéphan Béla. Kantor Endre, Dömjén Lajos György Béla. 5. Felolvasás, tartja Pongor Elek. 6. Alkalmi költemény, írta Varga Imre, szavalja Simon Pál. 7. Népdal-egyveleg, hegedűn előadja Sebők József. 8. Márcziás 15. Szaboleska M. től. szavalja Stéphan Béla. 9. Szózat, éneki a dalárda.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának ülése.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap Puky Gyula főispán elnöklésével tartott ülésén régóta huzodó ügygyel foglalkozott. Annak idején feltűnést keltettek azok a röpiratok, melyeket Bessenyei József volt körjegyző küldött szét s a melyekben erős, súlyos vádakkal illette a vármegye két első régi tisztviselőjét Rasó Gyula kir. tan. alispánt és Wesszpremy Zoltán főjegyzőt. E mellett még Bessenyei több ízben feljelentést is tett a röpiratban foglalt vádak miatt a két tisztviselő ellen a belügyminiszterhez s a vizsgálat megindítását kérte előlük. A belügyminiszter elrendelte a vizsgálatot s mikor azt befejezték, a vizsgálatról felvett jegyzőkönyveket felterjesztették a belügyminiszterhez, ki határozathozatal

végelt leküldte a vármegye közigazgatási bizottságához. A vizsgálat adataiból kitűnik, hogy a Bessenyei röpiratában s feljelentésében foglalt vádak minden alapot nélkülöznek, ennél fogva a bizottság kimondotta, hogy a további vizsgálatot megszünteti s az iratokat hivatalból átteszi a kir. ügyészséghez, hogy Bessenyei ellen ragalmazás címén az eljárást haladéktalanul indítsa meg. Az egyhangulag hozott eme határozattal a megvádolt tisztviselőknek elégtételt adott a közg. bizottság. Az ülés másik érdekes tárgya a Ferenczy Elek volt főszolgabíró ügye képezte. Ebben az ügyben az új vizsgálat megejtésével a közg. bizottság Csánky Viktor tanfelügyelőt bizta meg, ki tegnap jelentette a közg. bizottságnak, hogy a belügyminiszter, tekintettel sok oldalú elfogultságára, felmenti a vizsgálat vezetésétől s a miniszter maga küld ki egy közeget a vizsgálat megejtésére. A bizottság a tanfelügyelő bejelentését tudomásul vette.

A ker. és iparkamara bucsuja és üdvözlöte.

A debreczeni kereskedelmi kamara tegnapelőtt bucsuzott Hegedűs volt kereskedelemügyi minisztertől és ugyancsak ekkor üdvözölte az új minisztert, Horánszky Nándort. A távozó miniszter távozását, az új miniszter kinevezését tudatta a kamarával, ezekre a leiratokra küldött aztán a kamara bucsu és üdvözlő levelet.

Értesítés.

A cs. és kir. 39. hadkiegészítő parancsnokság megkeresése folytán felhivatnak azok a szülők, gyámok, illetve hadkötelesek, kik a védtörvény 25-től 34-ik szakaszaiban meghatározott (ököntési, lelkészek, tanítók, örökölt mezőgazdaság tulajdonosai, család-fentartók, tartosan szabadságoltatás iránti) kedvezményekre igényt tartanak, hogy ez iránti kérvényeiket már a fősorozás alkalmával — tehát folvó évi márczius hó 20-tól 26-ig, azon napokon, melyekre az illető hadkötelesek sorozásra megidézettek, bemutatassák, mert ha ezt elmulasztják, a 25-től 32 szakaszokban előirt kedvezményben többé nem részesíthetők; a 33. és 34. § ok értelmében sorozás után kedvezményben kivételesen az illetők csak akkor részesíthetők, ha a kesedelem elfogadhatóan beigazoltatik s ha azon jogczim, melyre a kedvezmény alapítottik — csak a fősorozás után keletkezett.

A népszerű trónörökös.

Tudvalevő, hogy a német trónörökös jelenleg a bonni egyetemen végzi tanulmányait. A fiatal herceg ott nagy népszerűségnek öruend. Erre vall legalább a következő kedves epizód, melyet Bonnból jelentenek. A trónörökös mindennap egy sereg iskolagyerekek varja az utcánál mikor, a Borussia diakegyesület korcsmajába szokott menni. A minap déiben is így volt, csak hogy ez alkalommal mindegyik képes levelezőlapot tartott a kezében. A levelezőlapokon a trónörökös kepe volt.

A mikor a trónörökös elhaladt mellettük, egy kis leányka félénken odalépett hozzá s megkérte, hogy írja rá a nevét a levelező lapra. — A trónörökös nevetve teljesítette a kérést, s azután megjegyzte:

— Ugy látom, a többieknek is van egy-egy kártyájuk. Csak adjatok ide gyorsan.

A trónörökös azután megkérte egyik kollegáját, hogy a hátán irhasson s így írta alá a képes kártyákat.

Mátyás király szobra.

Kolozsvárról táviratozzák: Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter tudatta a Mátyás-szoborbizottsággal, hogy a szobormű költségeinek kiegészítésére 30.000 koronát engedélyez. A leirat így szól: „Át-hatva a Mátyás király szobor nagy jelentőségétől, mely kiváló művészeti jelentősége mellett, Magyarország erdélyi részének közép-pontján, Kolozsvárt, nagyszabású jelképe lesz magyar államiságunk egységének, történeti hagyományunk dicsőségének és hazafias összetartozásunk erejének, a szobormű költségeinek kiegészítésére 30.000 koronát engedélyezem.” A leirat nagy lelkesedést keltett. A még hiányzó költségekre az adakozások folynak.

Látogatás Rádikánál.

Az utóbbi időben oly sokat emlegetett dr. Doyen párisi orvos meghívására a „Temps” egyik munkatársa meglátogatta a legutóbbi napokban Rádikát, akinek sorsa iránt még csak nemrégiben is oly melegen érdeklődtek a gyöngéd szívek. Radika épp sétáról tért haza a Bois de Boulogneból egy igalmas nővér kíséretében, akinek őrizetere és apolására van bízva. A kis hindu leányka előtt msg mindig nem ejtik ki a Dódika nevét és bizakodnak benne, hogy majd csak eifelejtí. Rádika azonban a korához képest nagyon is komoly s nagyon szelíd és lágyszívű. Sokat beszél Dódikáról s gyakran kérdi i meddig marad még testvérekje a delen s mikor gyógyul már meg? Jól tudja azt is, hogy már nem fogják többé úgy megbámulni mint azelőtt, amikor a testvéreivel még össze volt nőve s tudja, hogy most már ő csak olyan leány, mint a többi. Az operáció óta több mint öt kilót bízott, jó étvágya van, pompásan alszik és általában jókedvű. Sokat beszél a „mamájáról is, de nem az igaziról, hanem Colman asszonyról, a ki őt adoptálta. Arra a kérdés-re, hogy nem volna-e kedve az igazi mamájához visszatérni Indiába, ahol a nagy tenger, a kék ég a szépvirágok és a nagy fák vannak, rendszeres lagadólág felel. — Ó Páris s nevezetesen a dr. Doyen házát semmiesetre sem akarja elhagyni. Ugy látszik, hogy a gyermek, a ki eddig nyugtalan, nomád életet élt s mindig csak kíváncsi, bámuló emberek látott maga előtt, most kezd csak megismerni az ő jelenlegi életét. Ámha mondják neki, hogy nem maradhat örökké Dr. Doyen házában, hanem az iskolára és a munkára is gondolnia kell majd, olyankor aztán csüggedt rezignációval feleli:

— Igaz, igaz!

Pénzhamisító banda.

A bajai rendőrség egy az egész Alföldre kiterjedő pénzhamisító bandát fedezett fel. A hamis pénzgyártók műhelye egy dunai malomban volt berendezve, hol koronásokat, husz és tíz filléreseket hamisítottak.

Érdekes házasság.

Ki ne ismerné Roland Róbert komikust, ki Angelotti dalcsarnokával volt itt s a ki annyi derűs pillanatot szerzett a közönségnek. Roland Robert komikus most követte el a legnagyobb komikumot. Meghazasodik. — Házassági értesítést küldött hozzánk, melyben jelzi, hogy Grosz Irént e hó 16-án vezeti oltárhoz a budapesti dohányu'czai izr. templomban. Sok szerencsét kívánunk a boldog párnak.

Adomány a maradéki egyháznak.

A csizmadia társaság a maradéki ev. ref. egyház részére 5 koronát küldött szerkesztőségünkbe. Az adományt köszönettel nyugtazzuk s rendeltetési helyére juttatjuk.

Véletlen gyilkosság.

Apatinban Ehmann Péter korcsmárosnál tegnap egy társaság kártyázott. A partnerek összeszólalkoztak és egymást tettelesen is bántalmazták. Ehmann ki akarta békíteni őket és közben Buchmüller Márton, a legházasabb vendéget helyiségéből kiutasította. Buchmüller azonban erőszakkal is vissza akart menni. Ehmann erre Buchmüllerrel kilökte s ez oly szerencsétlenül esett össze, hogy három órai kínos vergődés után meghalt. A rendőrség letartóztatta a korcsmárost és ellene büntető eljárást indított meg. Ehmann Péter tekintélyes iparos és pénztárosa az apatini öngyilkosságvetkezettnek.

Dalestély H. Nánásen.

A hajdunánási dalárda a Bocskay szálló termeiben saját pénztára javára 1902. évi márczius hó 22-én táncmulatsággal egybekötött dal-estélyt rendez, melyre kívül czimzettet és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté 8 órakor. Belépti díjak: I-II. sorban személyjegy 3 kor., családjegy 3 személy után 7 kor., III-V. sorban személyjegy 2 kor., családjegy 3 személy után 5 kor., a többi ülőhelyekek személyjegy 1 kor. 20 fil., állóhely 80 fil., deákjegy 40 fil. A táncmulatságon való részvételre csakis e meghívó jogosít. Felülfizetések a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtnak. Műsor: 1. Honvédek csatadala. Hubertől előadja: a hajdunánási dalárda. 3. Felolvasás. Tartja: Rákosi Viktor. 3. Jubiláns dalok. Szentirmay E. től. Előadja: a hajdunánási dalárda. 4. Vig monolog. Előadja: Somlyai Sz. Vilma. 5. Osszián. Beschnitt J.-tól. Előadja a hajdunánási dalárda. 6. Humoros költemények. Irta és előadja: dr. Benedek János. 7. Magyar király induló. Hubertől. Zenekisérettel előadja a hajdunánási dalárda.

Hangverseny B. Szet Mihályon.

A Búd szent Mihályi uri zenekar 1902. évi márczius hó 15-én helyben, a Dobogó-vendéglő összes termeiben, részben a helybeli Kossuth-szobor, részben saját alapja javára hangversenyt rendez Belépti-díj: személyjegy 2 korona, családjegy 5 korona. Kezdeté este fel 9 órakor. Műsor: 1. Hamburg induló. Volstädt-től. Előadja a zenekar. 2. Ünnepi beszéd. Tartja Szalay Gyula ur. 3. Kossuth-dalok. Előadja a zenekar. 4. Czigány-szeéelem, Ábránd. Hegedűn előadja: Pozoroszky Béla ar. 5. Örök harc. Pósa Lajostól. Szavalja Bornemissza Barna ur. 6. Hattyudai. Erkel „Hunyadi László” cz-mű operájából. Hegedűn és cimbalmon előadják Pozoroszky Béla és Szalay Gyula urak. 8. Songe d'amour apres le ball. Szerelmi ábránd Cibulkától. Előadja a zenekar. 8. Tuejátok e mit álmedtam? Pósa-Dankó. P. Enekduett. Elbadják Csedreki József és Bornemissza Barna urak. 9. Mai glöckchen. Polnamazur Gleisnertől előadja a zenekar. 10. Scene de ballet. Nagy fantázia Beriottól. Hegedűn előadja Pozoroszky Dóla ur. 11. Magyar nóták. Előadja a zenekar. A hangversenyen jelen lesz a kerület népszerű képviselője Papp Zoltán is.

A lejtőn lefelé.

Az egyik bacscai lap írja: Reichl János a neve és hordár. Ennyit tudtak arról a folyton pálinka mámorban lévő, elzüllött rlakról, a ki Baján felakasztotta magát. Hogy Reichl János — vagy a mint Baján ismerték — a részeges Muki jó nevelésben részesült és hogy a gimnázium hét osztályát kitűnő sikerrel végezte és hogy falun jegyző volt, mindezt igen kevesen tudják Baján.

Pedig mindez igaz. Csak hogy Muki — még akkor Reichl János jegyző ur volt, — utóbb mértéktelenül ivott és vegre allandóan ivott. A lejtő utján nem is rohant, hanem repült lefelé. Községi jegyzőből irnok, irnokból napszamos és napszamosból csavargó lett. Ez volt Muki életének a folyása. Baján a vasutnál leste a vonat megérkezését és vitte haza tizkrajczárért a koffert. — Állandó lakása egy istálló volt, a hol tegnap felakasztotta magát.

A tátrafüredi dráma.

Füzesséry Emil, a tátrafüredi dráma szomorú hőse, a kit a löcsei kir. törvényszék ez év február 4-én gondatlanságból elkövetett emberölés vétsége miatt elítélt, ma kezdte meg fogházbüntetését a löcsei ügyészségi fogházban. A löcsei büntető bíróság Füzesséryre négy hónapi fogházbüntetést mért, melybe a vizsgálati fogságban eltöltött ötven napot is beszámították. Miután az ítélet jogerőre emelkedett, tehát még hetven napot kell leülnie. A büntetést azért kezdte meg csak ma, mert egy hónapi halasztást nyert.

Az öreg honvédek bálja.

Az 1848—49-iki Debreczeni egyenruhás honvédek 1902. márczius hó 15-én — szombaton — a „korona” vendéglő termében táncvizsgalmat rendez. Belépti-jegy személyenként 1 frt. Családi-jegy (3 személyre) 2 frt. Jegyek előre válthatók: ifj. Pájer József, Gréf Sándor, Scheppel Mihály urak üzletében, a táncestély napján a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlaplilag nyugtáztatnak. A tiszta jövedelem az egyenruházat fentartására fordítatik. Kezdeté esti 8 órakor.

Ujabb adományok a Csokonai-kör székely-estéje javára.

Hogy a Csokonai-kör székely-estéje milyen mély nyomokat hagyott a debreczeni művelt közönség lelkében, mi sem bizonyítja inkább, mint hogy a székely-este jövedelmét még folyton szaporítják utólagos felülfizetések és adományok. — Igy küldött Csiky Lajos ev. ref. theologiai tanár 10 koronát, továbbá 30 koronát juttatott a titkár kezébe azon bizottság tagja, mely a magyar zsidó irodalmi társaságnak debreczeni első felolvasását s az arra következő társasvacsorát rendezte.

A védő aranyláncza.

A törvénykezési polotában két nap óta egy fiatal ügyvédjelölt esetén mulatnak, aki principálisának megbízásából a törvényszék büntető tanácsa előtt először szerepelt mint védő. Az ügyvédbojtár papája ez alkalomra odakölcsönözte neki 80 gramm súlyu aranylánczát, amelyet hősi külső dekórum s nagyobb hatás kedvéért 2. frt 50 kr. értékű vasorájához csatolt.

Az aranyláncznak nevezetes szerep jutott a fiatal ügyvédjelölt nagyhatású, jogi érvekben gazdag védőbeszédében — mint a lapok szokás szerint írják. Az ujdonsült védő tíz ujjá folyton az aranylánczon babrált s a többek között így szónokolt védenze érdekében, akit a vádhatóság képviselője súlyos testi sértés büntetésének elkövetésével vádolt.

— Védenczem lelkiismerete oly tiszta, mint zsebóráim lánczának aranya, ártatlansága oly fényes, mint ez a láncz, amelyet kezembem tartok, az aranylánczomhoz hasonlólág.

Az elnök közbevágott:

— Kérem ne az aranylánczáról tartson leíró értekezletet, hanem a védelmet adja elő.

A fiatal ügyvédjelölt ijedten kapta le ujjait az aranylánczról s többé egy hasonlatot sem mert megkoczkáztatni.

Felhívás.

A hadsereg katonai és uvelő- és képző intézetbe felvétel végett leendő pályázatra. A m. kir. honvédelmi miniszter a fiúmei hadtengerészeti akadémiában a katonai tiszti árva fiúk és leányok nevelő intézetében, a katonai reáliskolában, a két katonai akadémiában és a katonai tiszti leányok nevelő intézeteiben és a honvéd Ludovika akadémiában az 1902/903 ik tanévre betöltendő magán, közös és magyar állami alapítványi helyek elnyerése céljából a „Pályázati hirdetményeket” a városi tanácshoz megküldötte. A városi tanács, tekintettel az elő tanulmányokra és az életkorra, a katonai tiszti árva fiúk és leányok nevelő intézetébe, valamint a katonai reáliskolába leendő felvételre vonatkozó hirdetményeket az elemi iskolák felügyeletéhez megbízott felekezeti hatóságokhoz, a többi hirdetményeket pedig a helybeli közép iskolák (ev. ref. és róm. kath. főgymnasiumi állami főreáliskola és kereskedelmi akadémia) igazgatóságához tette át oly kérelemmel, hogy azt a hatóságuk alatt álló iskolák növendékei között hirdessék ki. A jelzett helyeken tehát a hirdetmények megtekinthetők. — Egyidejűleg a tanács intézkedett az iránt is, hogy a pályázati hirdetmények a városi háznál is (a katonai és illetőségi ügyosztálynak az emeleten a 17, 18 és 19 sz. a. levő hivatalos helyiségében naponta a hivatalos órák alatt) megtekinthetők legyenek, hely úgy a pályázó ifjak, mint a szülők (gyámok) minden irányban nyerhetnek utbaigazítást és felvilágosítást. A hadsereg nevelő és képző intézeteiben és a honvéd Ludovika akadémiában a pályázati véghatáridő május 15-ik, a fiúmei hadtengerészeti akadémiában július hó 31-ik napja. A közöshadseregbeli és honvéd hadapród iskolákba leendő felvételre még pályázat nem hirdettetett; ha a hirdetmény leérkezik, arról a közönség azonnal értesítettik.

A Korona Takarékos és Mitelszövetkezet

1902. évi január hó 1-én megnyitotta a 2-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piacz utca 6. szám alatt helyiségében eszközölhetők. Minden törzsbetét után hetenként 1 korona fizetendő. Az intézet előnyei: törzsbetétei 6 százalékos jövedelmeznek, kötelező hetibefizetésekkel előmozdítja a takarékoskosságot és hogy minden törzsbetét után 200—260 korona kölcsön igényelhető. Kölcsönök adatnak, kezesség mellett betáblázásra és biztosítékul elfogadható értékekre. Az első évtársulatba beiratkozott 742 tag, heti 3572 korona befizetéssel. A befizetett tőke 163048 korona. A szövetkezetbe ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül lehet belépni.

Modernül berendezett kalapos műhelyemet

ajánlom a m. tisztelt közönség b. figyelmébe, hol is minden e szakmába vágó czikkeket elkészítését elvállalja; valamint férfiak és gyermek kalapok átalakítását a legjobb kivitelben jutányos árak mellett eszközözi **Békés Lajos uri divat üzlete Debreczen főpiac 44. Dr. Ujfalussy ház.**

Böszörményi levél.

Szegény Kósa Barna épen most akar talak volna tanuul lézni, mikor haláloz híret megdöbbenéssel olvasom. Igen mert te tudnál arról bizonyosat tenni, hogy a régi időben, midőn egyszer a Debreczen és a Debreczeni Ellenőr nyomdát cserélt a Debreczent az Ellenőr papírjára nyomtak és soba a Debreczen vakmerőbb élesebb nem volt, mint akkor mikor a szelid, jámbor Csorvasz-lap papírjára nyomtak, ugyszólván ekkor kezdte eltemetni a Debreczeni Ellenőrt.

Hát ez a példa jut az én eszembe is, midőn az alábbiakról beszámolok.

A hajduböszörményi függetlenségi és 48-as kör bérházban székelt, ez a ház a város tulajdonát képezi. Ha sok kényelem nincs is benne, de volt egy elég nagy olvasó szoba és egy nagy terem, hol nagyobb gyűlések és társasvacsorák tartottak.

A szabadelvűpart is bérházban, a kerületház két szobájában húzta meg magát. Mindkettő kis szoba volt. Március 4 én adta bérbe a város újabb 3 évre a függetlenségi körhelyiséget és azt 650 koronáért a szabadelvűpart vette ki.

A függetlenségi és 48-as párt felüligezetre határozta el magát en azonban ezt a levelem bevezetésében említett példán okulva helytelenitem. Hiszen a Debreczen, mikor az Ellenőr lakába ment megölte azt hadd mennének a böszörményi kormánypartiak is a mi helyünkre, mi az övekére vagy más helyre: en bizom, hogy kiadhatnák az orsz. szabadelvűpart egy év alatt a gyászjelentést így:

Nem mély fájdalommal ugyan, de a gyámotjai kötelesség folytán tudatom, hogy az Ottalmam alá tolakodott, hűséges, de eredménytelen szolgálatot, valogatatlan eszközökkel 8 év alatt teljesített, fogadott fiacskám

A hajdu böszörményi szabadelvű párt

hosszas kínlás és a kegyelemadósnak Gróf Degenfeld József főispán nyugdíjazása s a H.-Böszörményben 1902-ik év június havában tartott városi közsegi képviselő választás által történt megkapása után jobb létre szenderült.

Az engesztelő szent mise éneke nem fog bemutatni.

Az örök sötétség vegye körül gyászos emlékezetét.

Budapest, 1903. jan 1.

az Országos szabadelvű-párt.

Különben a szabadelvű párt ezen manővere hogy helyiségünket kivette, tette serkentette a függetlenségi pártot és hihetőleg önálló intézkedést fog eredményezni, úgyhogy a párt saját házat vesz és épít, a kornak meg felelő otthont.

Egy érdekes dologról is suttognak most itt, hogy valamelyik temetőzési egylet tisztikara — úgy önmagának kölesönözte — az egylet vagyonát és ezt a főszámvevő vette volna észre. Nem bűnös visszaélés volt ez, mert elkönyve volt kölesön czimén. Ezen egylet elnöke — mint hírlík — az az ur volna, a ki függetlenségi pártnak itt elnöke is volt, mégis az ősszel Degenfeldre szavazott és a ki egy más egyesület 5000 koronájáról nem számolt el, pedig már felhívott reá. A dolgot még nem igen ismerem, majd utána járok és az ilyen mást bántó és még a női becsületet se kimélő férfiut leszállítjuk oda, a hova igazán illik. Talán emlékszik a kaszinó teaestélyére. Mi?

T. Ö. R. I. K.

SZÍNHÁZ.**Műsor:**

Szerdán: „B” bérletben Tiszturak a zárdában.

Csütörtökön: „C” bérletben A páholy.

Pénteken: „A” bérletben Katalin.

Szombaton: „C” bérletben március 15-én 1848. melyet egy alkalmi próza előz meg.

Vasárnap: délután A zsidó honvéd, este az „Istenő.”

Fáy Flóra bucsuja

Közeledik a színészek életében nevezetes nap, a virágvasárnap, mikor is állomást igazgatót cserélnek. A debreczeni színtársulat, tagjai közzül is hagyják el Debreczent. Azok között, kik eltávoznak s akiket a közönség szeretetével, becsülésével tüntetett ki mindenkor, — van a debreczenieknél kedvelt, fiatal, jeles művésznője, Fáy Flóra. Öt év előtt, mint a színiakadémia végzett növendéke került ide s az akkori fiatal kezdő ma már mint a vidék egyik legjelesebb dramai művésznője távozik. Rokonszenyvel kíserte a közönség mindenkor a fejlődését s azok a főbb szerepei, melyekben bemutatta kiváló képességeit, soká megmaradnak az emlékezetben, ha távozik is innen, a közönség mindenkor őszinte szeretettel gondol majd vissza reá s ha ide kerül ismét épen olyan előismeréssel, szeretettel fog adózni művészetének mint adózott a múltban. Fáy Flóra utolsó fellepte a debreczeni színpadon a jövő het vége felé lesz. Egyik kiváló, jeles szerepben bucsuzik attól a közönségtől, a melyet ő is csak szeretni, becsülni tanult meg a mióta itt van. — A 47-ik czikk Lőrénj a t játsza a távozó művésznő, kinek ez utolsó fellepesére bizonyára megtelik a színház, mert a közönség megragadja az alkalmat, hogy láthassa utoljára s bucsút mondjon — ha nem is végképpen — annak a kedves művésznőnek, ki az ő szeme előtt fejlődött s a kit mindig szívesen látott a színpadon s a kit mindenkor szeretetével tüntetett ki.

Hamlet.

Tegnap este elég szép közönség előtt került színre Hamlet, a tragédiák tragédiája, vegyes előadással. Annyiban vegyes, mert a legsilányabb és legjobb alakítás felfalálható volt benne A szereposztás borzasztó volt ismét. Minden magyarázgatás és fejtegetés nélkül csak nyomatékosan kifejezzük, hogy Breznai Anna és Bartha Shakspeare tragédiákban királynői és király szerepben nem léphetnek fel. Hihetetlen, hogy ezt Komjáthy ur nem tudná, mert hiszen neki az effélék megítéléséhez kiváltképen kifejlett érzékének

kell lenni. Szerencsétlen volt a Polonius szerepét is Nagy Gyulának adni; hogy miért, annak megítélését ismét elhagyom, ha csak állításomat az igazgató ur kétségbe nem vonja s fel nem szólít az allítás bebizonyítására. Vagy mindezeket nagyon jól tudja a szereposztó hatalom s csak az ellentét teljessége kedvéért intézkedik így? felesleges volt, mert hiszen maga Komjáthy és Fáy Flóra igazán meglepő jó alakítást mutattak be; különösen Komjáthy, a ki, ugylátszik, mégis tud magán uralkodni s tehetségének megfelelően játszani.

Mert most nemcsak kitünően tudta a szerepét, hanem ki is dolgozta azt. A töprendező, tépelődő, keserű filosofiába merült Hamletnek réveteg, rapsodikus okoskodását minden hadarás nélkül, egészen jól adta, s ezzel bebizonyította, hogy csak akarnia kell, meg tud szabadulni a tőle annyiszor rossz néven vett lelketlen recitativo-tól. Azt a monotonit, leckefelmondáshoz hasonló átnyargalást, egyhangú, mesterkélts kiabálást, hörgő kitérőseket, ami élvezhetetlenné tette sokszor az ő előadását, most szerencsésen tudta mellőzni, úgy, hogy Hamlett alakításához őszintén gratulálunk.

De még egy botrányos jelenségét a tegnapi előadásnak szigorúan meg kell rónunk: a díszletek kritikán aluli volta. Engedelmet kérünk, de az a királyi palota-berendezés, melyet az egész felvonás alatt láttunk, a maga rongyos trónjával, szakadozott székeivel, lekopott festékű székeivel Mucsán is nevetést gerjesztene, nem Debreczenben. Egy Shakspeare tragedianak díszletekkel való előadása nem csak nagy szegénységre, de bizonyos tekintetben arra is vall, mintha a Zsábakkal Svihakkal, Terézkapitányokkal és Katalinokkal szemben határozottan lejártni akarnák ezeket a klasszikus darabokat.

Pedig jó tudni, hogy közönségünk szívesen nézi Hamletet s szívesebben nézné Shakspeare t többször is, kivált ha több gondot fordítanak az egybevágó, megfelelő előadásra.

A.

II-dik Rákóczi Ferencz története.

A magyar nép számára írta: **Ifjabb Móricz Pál.**
(Vágtatnak a Thököli huszárok)

A fehér farkas kaczagányos Thököli huszárok megegyeszer megvillogtatták széles magyar kardjaikat. Még egyszer diadalittasan vágolták keresztül az elbizakodott német hadat. Ez ott történt a zernyesti csatában, midőn már iszacos Apaffy Mihály fejedelem megtért az őseihez és utólszor is kiűritette az ezüst kupát, Thököli serege, mint a vakmerő sas, úgy ereszkedett a járhatatlan hegyi utakon át a zernyesti gyümölcsfaktól árnyékolt illatos, gazdag völgybe.

A kuruczkirály utolsó nagy győzelmét ekkor vívta, Kopasz Teleki Mihály halva maradt a csatamezőn. A németet, az erdélyi hadakat legázolták a fehér kaczagányos kuruczok. Heiszler tábornokot, Dória ezredest, a császár vitézeit elfogták a kuruczok. Teljes volt a diadal. Thökölit fejedelmüké választották az erdélyi rendek. . . De ez már csak pünkösdi királyság volt. A császári hadak ismét a Havasföltre szorították Thökölit. Végleg lehanyatlott a szerencse csillaga. De zernyesti diadalma mégsem volt hasztalan. Az elfogott osztrák főtisztekért kicserélte imádott feleségét, Zrinyi Ilonát. Azonban az édes anya Ferencz fiát nem

vihette magával. Hiába könyörgött érette, Zord télen találkozott a nagyszony férjével. Moldvában találkoztak. Az öt szakállas főrend közül alig ismerte fel édes férjét, a daliás Thököli Imrét . . .

Ők már ott is pusztultak el a bujdosásban. A márvány tenger partján alkonyodott be életük napja. A virágmező balzsamot nem termelt az ő nagy szívük fájdalomára. Az csak az imádott magyar föld mézes virágitól gyógyult volna meg. Onnét kizárták őket a császár. A mi hír hozzájuk Kis-Ázsiában eljutott, valamennyi szomorú hír volt az. Szomorú . . . Fehér kaczagányos bujdosó kurucz huszárok búsan dalolták:

Levelét fa csak hullajtja,
Keltünk-jártunk eltakarja.
Kis madárka bus szózatja
Hirünk-nevünk elsiratja . . .

II.

(Diák évek és az első lovagsarkantyú)

Hiába fortélyoskodtak a feketecsuhás jezsuita atyák: a haza, a szabadságszeretet, a nagylelkűséget nem irhatták a fiatal Rákóczi szívéből. Gyönyörű levente serdült a szerzetesek zengés növendekéből. A magas műveltséget játsva sajátította el. De a régi magyar lovagsalad sarja a kolostorban sem tagadhatta le hajlandóságát a vitézi élet iránt. Mesterileg lovagolt, bajnoki kézzel forgatta vívasközben a kardot is. Azonban a biborruhas gyám, Kollonich, hiába mesterkedett. Az ifjú a szerzetes életre nem vehette rá . . . Merészebb vágyai voltak annak a kényelmes, előkelő papnál. Otthon a szegény magyar hazában elnyomott népek ezre várta a szabadtó Messiást. Ugy lehet a fiatal kolostori növendék nagy lelkében már ekkor is derengett némi sejtelmes fény ama dicső hivatás felől, melyet később egy nemzet szeretete, bizalma ruházott széles vállára.

Ugy lehet álmában tárogató kuruczok büszke csapata is elvonult előtte, milyenekről, a delutáni pihenőkben, a kolostor szegényes kertjében az öreg csatlós többször beszélt. Amde lelke hevét, szíve vágyait csillapította. A tanulásra fordította idejét. Anyanyelvén kívül latin, német, francia és olasz nyelven tökéletesen beszélt. Egyéb tanulmányokban sem maradt hátrább. Hitbéli buzgósága ellen sem panaszkodhattak az atyák, ha mindjárt a szerzetes életre nem is kíváncsított a fejedelem urfi . . . Ugy lehet, az idők multán, a sima idegen környezetek bebatása alatt régi tüzes izzó emlékei elhalványodtak lelkében. Mindogy! A jezsuita kolostorban, a császári udvar pompája között is; a nemes Rákóczi sarj maradt ő . . . A magyar föld illatos levegőjétől újra éledt az izzó, lángoló magyar érzése . . . De előbb egy édes szerelembe kóstolt bele a férfi szépség ezen daliája.

Mig ugyanis Kolonich bibornok odajárt Rómába a fiatal Rákóczit kiszabadította sógora, Aspremont-Reicheim gróf főtábornok a jezsuiták kezéből. Sőt sikerült, hogy a tizenhét éves fejlett ifjú a császár nagykorúvá nyilvánította, ezzel együtt javai egyrészt is rendelkezésére bocsátotta. Képzeltetni a ravasz Kolonich dühét, a ki a Rákóczi javakait már egészen bent képzelte a biztos papzsákban . . . Aspremont gróf ekkor másodszer játszotta ki őt. Először akkor, midőn Juliánát megszöktette a kolostori rabságából és oltárhoz vezette, így védelmezvén meg azt a további igazságtalanságok ellen.

Rákóczi Ferencz, hogy ekképp szabaddult a homályos kolostorból, gyönyörítisan tekintett bele az életbe. Mosolygó tisztának látszott minden előtte. Az elnyomott magyar

nép folytott keserű sóhajai nem hatottak hozzája. Hálát érezett mindenki iránt. A császári párban a legnagyobb jöltevéjét tekintette. Kézpénz gyanánt fogadta a sima udvaroncok finom mosolyát, bókját is, noha azok szívük mélyében telhetetlen dühvel agyarkodtak a nemes ifju ellen. Hogyne! még alig tizenhétéves! Már is oly fejedelmi vagyonnak az ura, a mit királyok irigyelhettek . . .

Hát még az a sok kapzsi osztrák, cseh hogyne irigyelte volna. Atkozták is. Félték is tőle. Magyar volt.

A titkos ellenségek már ekkor fonták a hálót, amelylyel a nemes királyi vadat megakarták fogni. Ő azonban most még többet gondolt az aranyos lovag sarkantyújával, mit a császártól kapott. Gondtalan nemes ifjak módjára utazott el világot látni. Hol örök a tavasz, azurkék színű kék az ég, hol a narancs és citromfak virulnak, Olaszországba utazott.

Boldog volt. Kard csörgött az oldalán. Tüzes mén tánczolt alatta . . . Odalent az árvalányt termő magyar földön busan emlegették a nép öregei:

— Elfelejtett már minket Rákóczi! . . .

(Folyt. köv.)

Kínálat. Könyvelést, levelezést elvállal, hivatalok és hatóságoknál peres és perenkívüli ügyekben szükséges információk szerzése, adása és szorgalmazása, okmányok megszerzése tárgyában tetszés szerinti díjazásért, továbbá utazással kapcsolatos ügyekben költségek megtérítése mellett 4 kor. napidíjért eljár **Bródy Henrik** kir. tsvzéki ny. irodaigazgató Debreczenben Széchenyi u. 25.

Szobapadló és lakkok

legolcsóbban beszerezhetők **NEUMANN** és **WEISZ** festők, szerszám és furnir gyári raktárában Hatvan-u. 5.

192—1902. v k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 184/2—1902. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint S. et J. Lövy czég részére Liener Sámuel debreczeni lakostól 410 kor. tőke, ennek 1901. évi dec. hó 11-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 69 kor. 82 fl. perköltség erejéig, 1902. évi jan. hó 30-án biróilag felülfoglalt és 1583 kor. 30 flerre becsült czipő aruk, bolti felszerelések, butorok és egyéb ingóságok **1902. évi márc. hó 20-án d. e. 1/2 10** órakor kezdetét vevendő és Debreczenben Battyányi u. 6 és Csapó u. 31 sz. a. Kohn Adolf és fia alapfoglaltatók 2501 k. 91 fl. követelésére megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali kézpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. febr. 22-én.

Bódogh Zsigmond,
birói kiküldött.

**Tavaszi
ujdonságok.**

Női ruhaszövetek

Ruhadiszek

Bluz és Ruhaselymek

Napernyőkben

raktárra érkeztek.

Bosznay J. és Társa

DEBRECZEN,

Kossuth-utca.

**A legjobb és legmegbízhatóbb
gazdasági és kerti magvakat**
szállít
Komlóssy Lajos
(előbb Szabó Zsigmond)
magkereskedése
Debreczen, Piacz-Hatvan-u. sarok.
Árjegyzéket és mintákat kívánatra
érmentve küld.

1000 db. 1000 db.
4 kor. 4 kor.

Sima szőlővessző eladás.

Nagyobb mennyiségű, egészséges, fajtiszta, sima **szőlővesszők**, u. m.: **Ezerjő, Olasz-rizling, Kadarika, Kövidinka, Mézes-fehér, Mustos-fehér, Valtelini, Tramini,** fehér, piros **Chasselas** 1000 darabonként 4 koronáért kapható

A debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet telepén, Debreczen.

Vidéki megrendeléseknél, csomagolás, vasutra szállítás 1 korona.

Csorda föld.

A Waggongyár háta megett levő **Nadályos** nevű csordajárás földemre úgy mint eddig, most is megkezdődik Szent-György napján a kihajtás. Hol is fejős teheneken kívül rugott borjúk és meddő tehenek egész nyári kintlétele elfogadtatnak.

Előjegyzések mátol kezdve lakáson, Teleki utca 5 sz. eszközölhetők.

Ungvári Andor.

Elsőrendű
asima szőlővesszők
kaphatók
Kardos László

telepéről. Értesítés az üzletben.
ehér erdélyi (bakar) 1000 darab 4 kor.
Olasz rizling " " 4 " "
Fehér chasselas csemege " " 6 " "
Piros " " 6 " "
Fehér " fontenebleau " " 8 " "

Cserepes nyíló virág sok fajban és levágott virágok.

Szives felhívás a kert és virágkedvelő közönséghez!

Miután kúszóban állunk a tavasznak, a hol minden kertgazda és háziasszony vélemény és virágmagvakról gondoskodik, hogy jól és szépen kapjon, van szerencsém b. figyelmüket

mag- és virág-

kereskedésekre és főmunkertészeti telepemre felhívni, ahol minden magfaj kipróbálva lesz, mielőtt elvinnék a vásárlókra, tehát szakértelem és több mint 30 évi praxis biztosít minden sikert. Van sok, szép két éves nemesített rózsafa, ősi barackkafa, körte és a mafa, gömb ákác és sok dísz cserjefa melyek igen olcsó árban kaphatók, fő az, hogy mindenki meggyőződjön a jó minőségről, mely nálam biztosított (szolid ár mellett.)

Kiváló tisztelettel

Paczelt János.

Szőlővessző és torma eladás.

A gr. Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező Erzsébet szőlőtelepről, mely az elmúlt évben már holdanként átlag 40 hektolitert meghaladó termést adott, az alábbi kitűnő minőségű

Szőlővessző-készlet

nagyon olesón eladó és pedig

I. Sima borszőlővesszők ezrenként 5 koronáért:

1. Olasz rizling	150.000 db.
2. Kövidinka	100.000 "
3. Ezerjő	100.000 "
4. Kadarka	100.000 "
5. Nagyburgundi	100.000 "
6. Oportó	50.000 "
7. Zöld szilváni	50.000 "
8. Erdei	10.000 "

II. Sima csemege szőlővesszők ezrenként 8 koronáért:

1. Passatutti	10.000 db.
2. Piros chasselas	25.000 db.
3. Fehér	25.000 db.

III. gyökeres borszőlővesszők ezrenként 20 koronáért:

ugyanazon fajokból, mint a sima, mintegy 100.000 db.

IV. gyökeres csemege szőlővesszők ezrenként 25 koronáért:

1. Piros chasselas	50.000 db.
2. Fehér	5.000 db.

V. Passatutti százanként 4 kor.

5000 db.

Eladó továbbá kitűnő minőségű, mézédés

torma

mázsánként 30 kor.

Torma dugványok igen olesón.

Az utalványok naponként d. e. 9-12-ig d. u. 2-6-ig válthatók ki az Erzsébet szőlőtelep irodájában Debreczen Kossuth-u. 32 sz.

Honi gyártmány.

Saját műhelyemben készült, legújabb divatu, izléses kivitelű

czilinderek

3 frttól feljebb Nálam vásárolt czilinderek vasalását mindenkor díjmentesen eszközölöm.

Kemény és puha kalapok tisztítását és átalakítását jutányosan teljesítem.

ZACHAR S.

kalapos mester, Debreczen, Piacz utca 42. (Biedermann ház.)

A Gazda és Kertészkedő közönség

szives figyelmébe ajánlom új üzlethelyiségemben **Kossuth-utca 7.** ujonnan felszerelt és tetemesen meg bővített

Magkereskedésemet

Nagy raktár mindennemű gazdasági magvakban, mint arankamentes francia, olasz és magyar luczerna, quedinburgi répamagvak, takarmány fűmagvak, pázsit magvak, konyhakerti és virágmagvak.

Teljesen friss 1901. évi termés. 1902. évi vetésre szánva.

Kontsek Géza

magkereskedésében.

Debreczen, Kossuth utca 7.

Utánzás ellen védve 16307 sz.

Ujdonság!

Szabadalmazva Magyarországon és a szomszédos államokban.

POLGÁR SÁNDOR

m. kir. szabad. nyert orvosi mű és kötszerész

BUDAPEST

VII. Erzsébet-körút 50.

egész új szerkezetű sérvtőt talált fel, mely a legmodernebb technikai vívmányok között, orvosi kapacitások szerint, a legelső helyet foglalja el és e téren a legelőkeltebbnek bizonyult. Fent nevezett czégnél az összes betegápolási cikkek, kötszerek.

gummiáruk

stb. a legjobb minőségben jutányosan beszerezhetők. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Fenti címre ügyelni tessék

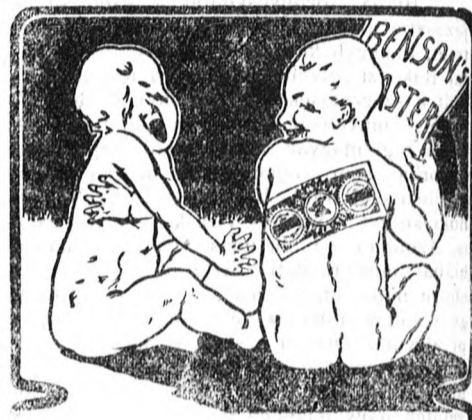
Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az állam vasuti pályatest melletti I. II. III. IV. sz. farraktári helyek — esetleg más raktári, vagy konyhakertészeti czélra is, az ugynevezett „Rabkert“ 1 1/2 hold föld az 1902 év március hó 12 napján d. e. 9 órakor a városház nagy tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek hasznóberbe kiadatni fognak.

Az árverelni szándékozók a feltételeket a számvevőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetik, árveréskor pedig tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy megfelelő óvadék képes értékpapírban az árverelő bizottság kezéhez bantpénzül letenni.

Debreczen 1902. márcz. 3.

A városi tanács.

Seabury & Johnson-féle

BENSON-TAPASZ

a leghatásosabb szer köszvény, csuz, derékfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés és mindenféle meghűléseknel.

Ovakodjunk csekélyebb értékű utánzatoktól.

Kapható minden gyógyszerárban.

Fitos Ferencz gyógyszer. N.-Károly.

Louis Ritz & Co. Hamburg.

Allamilag ólomzárolt kiváló minőségű **ARANKAMENTES**

LUCZERNA MAGOT

ARANKAMENTES

lóhere magot,

megbízható **QUEDLINBURGI** termelőtől beszerzett

valódi **Oberndorf** sárga

Mammuth vörös óriás és

Olajbogyó alaku aranysárga

Legnehezebb faju **ANGOL PERJÉT**, valamint friss termésű

konyhakerti és virágmagvakat

jutányos árban ajánl

GERÉBY FÜLÖP UTÓDAI czég

DEBRECZEN.

Vidéki megbízásokat a legpontosabban eszközölünk.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.